

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: J. U. O., X, nar. X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Císařem
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2023, č. j. OAM-169/ZA-ZA11-K03-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 6. 2023, č. j. OAM-169/ZA-ZA11-K03-2023, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 400 Kč k rukám Mgr. Tomáše Císaře, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Příběh žalobce dle žalovaného nesvědčí o tom, že by žalobce byl v zemi původu pronásledován nebo mu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu či vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Vyjádření účastníků

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Namítl, že s ohledem na zjištěný skutkový stav žalovaný nemůže vyloučit nebezpečí hrozící žalobci v případě jeho návratu do Nigérie s ohledem na aktivity státu proti členům X. Postup žalovaného byl podle něj formalistický, nepřezkoumatelný, neobjektivní a zaujatý. Žalovaný nezkoumal a nevzal v úvahu všechny faktory pro posouzení přiměřené míry pravděpodobnosti, že žalobce bude čelit v zemi původu pronásledování. Žalobce je přesvědčen, že mu v Nigérii hrozí riziko mučení a nelidského zacházení, zároveň odkázal i na zhoršenou bezpečnostní situaci v zemi. Zároveň požádal o případné udělení doplňkové ochrany dle zákona o azylu.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Skutečnosti uvedené a zjištěné v průběhu správního řízení nemohly být vyhodnoceny jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany, a stejně tak ani skutečnosti uvedené v žalobě. Skutkový stav byl zjištěn řádně. Obavy z pomsty soukromých osob postrádají azylově relevantní základ a nebyl zjištěn ani oprávněný důvod k obavám z hrozícího pronásledování či skutečného nebezpečí vážné újmy v případě návratu žalobce do Nigérie. Žalobce zemi opustil legálně a zcela bez problémů, a to navzdory svému členství v hnutí X a X. Odkaz na pobyt na Ukrajině považuje žalovaný za účelový. Nedůvodný je podle něj i návrh na přiznání doplňkové ochrany.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná.
5. Žaloba je důvodná.
6. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující. Žalobce je státním občanem Nigérie národnosti Igbo, křesťanského vyznání. Uvedl že se v roce 2015 stal členem organizace X a následně v roce 2016 nebo 2017 se stal členem organizace X, ve které členství oficiálně neukončil, ale přestal chodit na její akce. Dále ze správního spisu vyplývá, že žalobce opustil Nigérii legálně, když vycestoval na Ukrajinu. Důvodem vycestování byly problémy ve vlasti, pro které nemohl pokračovat ve studiu. Na Ukrajině chtěl studovat inženýrství, ale bylo tam málo míst, takže studoval management.
7. Pokud jde o členství žalobce v uvedených organizacích, uvedl, že jejich cílem je samostatnost X, což je část Nigérie na východě země. V X ani X neměl žádnou funkci ani zvláštní úkoly. V případě X neměl žádný průkaz, u X ano, ale zbavil se ho poté, co Nigérie označila X za teroristickou organizaci. Akcí X se přestal účastnit v roce 2018, protože se bál o svoji bezpečnost.
8. Žádost o mezinárodní ochranu souvisí s jeho členstvím v X, protože podle něj na východě Nigérie není bezpečno. Osobně se žádného konfliktu neúčastnil, pouze v roce 2017 se účastnil shromáždění, které policie rozehnala slzným plynem. Uvedl, že se za dobu členství

v X zúčastnil jednoho nebo dvou mítinků, v X asi šesti. Členství oficiálně neukončil, je na seznamu členů, vesnice X, X, kde žil, byla vystavena útokům armády a policie proti X. Dále v rámci správního spisu uvedl, že vláda začala proti X postupovat jako proti teroristickému hnutí

9. Z X se přestěhoval do X kvůli soukromému konfliktu. K tomu uvedl, že měl uhradit prostředky na školní projekt, což odmítl, a vznikl kvůli tomu spor s výhružkami smrti. Byl napaden s ublížením na zdraví a následnou hospitalizací, bylo mu i v této souvislosti vyhrožováno. Věc nebyla dostatečně vyřešena policií, výhrůžky přetrvaly i po odstěhování a vycestování do Evropy.
10. Krajský soud předepisuje, že žadatele o mezinárodní ochranu stíhá břemeno tvrzení. Je především na něm, aby v rámci pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
11. Úkolem žalovaného bylo především opatřit takové informace o zemi původu, z nichž bude možné posoudit, zda žalobci hrozí v současné době v zemi jeho původu pronásledování nebo vážná újma. Této povinnosti žalovaný dle krajského soudu dostal.
12. Žalovaný krom azylového příběhu žalobce vycházel z informací o zemi původu, a to konkrétně z listiny Ministerstva zahraničních věcí USA z 20. 3. 2023 - Nigérie, zpráva o dodržování lidských práv za rok 2022, z Informace OAMP z 21. 6. 2022 – Nigérie, postup ozbrojených a pořádkových složek proti členům hnutí X, a z Informace MZV ČR, č.j. 130596/2022-LPTP, z 23. 11. 2022 – Nigérie, situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí.
13. Z pohledu soudu se posouzení věci rozpadá na tři okruhy otázek. První je význam členství žalobce v organizacích X a X a jeho pobyt v zahraničí pro udělení mezinárodní ochrany, druhou je otázka konfliktu žalobce se soukromými osobami a třetí je posouzení možnosti přiznání doplňkové ochrany žalobci.
14. Na první otázku dopadá § 12 písm. a) zákona o azylu (tj. otázka, zda byl žalobce ve vlasti pronásledován za uplatňování politických práv a svobod) a s ohledem na propojení národnosti žalobce s politicky a národnostně motivovanou aktivitou směřující k samostatnosti X i § 12 písm. b) zákona o azylu, dle kterého se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
15. Podle názoru soudu žalobce dostatečně neprokázal, že by mu v případě návratu do Nigérie hrozilo pronásledování ani za uplatňování politických práv a svobod ani pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Otázkou aktivit členů X ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 6. 2023, č. j. 5

Azs 308/2022-52, ve kterém posuzoval situaci aktivní členky uvedené organizace, která o sobě uvedla, že státní příslušnicí Nigérie, národnosti X a přes 3 roky vyznává judaismus, je též členkou organizace X - X, je sestrou vůdce této skupiny, a ve kterém uvedl: „[51] Stěžovatelka tvrdila (a patřičně doložila) svoji práci pro X, včetně účasti a organizaci mítinků, v oblečení X, nicméně za celou dobu jejího působení pro X (zmínila, že je členkou již od narození, ale X bylo prokazatelně založeno až roku 2012) do doby jejího legálního a plánovaného odjezdu z Nigérie roku 2018 nebyla ani v jednom případě, a to i přes svoji otevřenou a státním orgánům Nigérie dlouhodobě známou podporu separatistické skupině X či jeho lídrovi, zadržena, ale ani omezena ve svobodné veřejné podpoře tohoto hnutí; svoji aktivitu nijak neskrývala, sama doložila stále veřejně přístupné záznamy o její podpoře X na internetu, které nebyly např. využity k jejímu zatčení. Žádné indicie svědčící tomu, že by měla být stěžovatelka nyní v zemi původu hledána či jinak ohrožena, v průběhu řízení nevystaly.“

16. Z Informace OAMP z 21. 6. 2022 vyplývá, že ne všechny osoby, které sympatizují s X byly vystaveny pronásledování ze strany ozbrojených složek, klíčová je při posouzení nebezpečí pronásledování míra souvislosti s X a veřejná známost dané osoby, její předchozí zadržení z tohoto důvodu, vystupování v médiích či na sociálních sítích a účast na konkrétních stranických akcích a protestech.
17. Z azylového příběhu žalobce plyne, že tento je sice doposud členem X, nicméně žádnou funkci v něm nezastával, zúčastnil se jednoho (až dvou) mítinků, akcí X se přestal účastnit v roce 2018, protože se bál o svoji bezpečnost, a legitimace se zbavil. Soud dospěl k závěru, že žalobce nebyl vystaven pronásledování ze strany ozbrojených složek a policie, nebyl veřejně známou osobností, nebyl v souvislosti s X ani X zadržen a ani veřejně ve prospěch hnutí nevystupoval. Jednu (maximálně dvě) účasti na mítincích, z nichž jeden byl rozeznán slzným plynem bez osobního zásahu vůči žalobci, nepovažuje v intencích shora uvedeného za důvod pro přiznání mezinárodní ochrany.
18. Pokud jde o důsledky pobytu žalobce na Ukrajině na jeho návrat do Nigérie, je jeho žalobní tvrzení o možných negativních důsledcích ryzí hypotetickou spekulací. Ze shora označené informace MZV ČR nevyplývá, že by osoby, které bezúspěšně žádaly v zahraničí o mezinárodní ochranu, nebo se vrátily do země po dlouhodobém pobytu v zahraničí, byly vystaveny negativnímu jednání ze strany státní správy.
19. Soud proto neshledal, že by v rámci prvního okruhu otázek existovaly důvody pro přiznání mezinárodní ochrany žalobci.
20. Žaloba není důvodná ani z druhého důvodu, tj. z důvodu sporu se soukromými osobami. Žalovaný zcela případně poukázal na to, že motivem jednání soukromých osob vůči žalobci byla zjevně pomsta a že žadatel v souvislosti s ní neuvedl žádné problémy s policií nebo státními úřady. K napadení žalobce nedošlo ani z důvodů politických názorů, ani z důvodů národnostních, rasových nebo náboženských. Stejně tak žalovaný správně poukázal na to, že negativní jednání vůči žalobci bylo státními orgány Nigérie řešeno. Subjektivní přesvědčení žalobce, že řešení ze strany státních orgánů nebylo dostačující, nepředstavuje podle soudu azylově relevantní důvod. Soudu zároveň není patrné, jak by se soukromé osoby dozvěděly o případném návratu žalobce do země, kde žije cca 220 milionů obyvatel.
21. Samostatnou otázkou je naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany.
22. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho

případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

23. Podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje vážné ohrožení života a lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
24. K otázce možnosti aplikace citovaného ustanovení žalovaný uvedl, že na území Nigérie neprobíhá žádný konflikt a z hlediska bezpečnosti situace hodnotil pouze akce spojené s činností skupin X a s tím, že žalovaný nepochází z území, kde by docházelo ke střetům s uvedenými skupinami. Soud připomíná, že žalobce výslovně v průběhu správního řízení poukazoval na obavy z ozbrojených zásahů a konfliktů mezi mocenskými složkami Nigérie a X.
25. Ze zpráv shromážděných žalovaným taktéž vyplývá, že mezi ozbrojenými složkami Nigérie a X, resp. jejím ozbrojeným křídlem probíhaly na jihovýchodě země konflikty (viz Informace OAMP ze dne 21. 6. 2022), přičemž postupy proti osobám napojeným na X jsou zmiňovány i ve zprávě Ministerstva zahraničních věcí USA za rok 2022 (jakkoliv tato zmiňuje zejména problematiku geopolitické zóny Severovýchod), ve které se uvádí útoky X proti příslušníkům bezpečnostních orgánů, civilistům a vládním úřadům, vč. policejních stanic. Těmito skutečnostmi se ale žalovaný nijak nezabýval.
26. Oproti citovanému rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v nyní projednávané věci není součástí správního spisu Informace OAMP ze dne 20. 6. 2022, Nigérie, Bezpečnostní a politická situace v zemi, soud proto z tohoto rozhodnutí cituje: „[21] Ze správního spisu, konkrétně z překladu výňatků zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států „Nigérie – Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2021“ ze dne 12. 4. 2022 například plyne, že v geopolitické zóně Jihovýchod došlo k prudkému nárůstu násilí poté, co organizace X v prosinci 2020 zahájila činnost svého vojenského křídla – Východní bezpečnostní síť. V prvním čtvrtletí sledovaného roku zaznamenaly místní sdělovací prostředky 54 násilných útoků na civilisty a bezpečnostní složky a 222 úmrtí, což představuje nárůst útoků na civilisty o 59 % a nárůst způsobených úmrtí o 344 % v porovnání se čtvrtletím před vznikem Východní bezpečnostní sítě. V rámci bezpečnostních akcí státních ozbrojených složek, včetně armády, proti X a jeho ozbrojenému křídlu bylo zabito v daném regionu od března do června 2021 nejméně 115 osob. Stěžovatel tyto informace zcela opomněl zohlednit, naopak bez jakéhokoli podkladu pouze konstatoval, že byť je skupina X považována za teroristickou organizaci, své myšlenky prosazuje bez přímého ohrožování obyvatel. Stěžovatelovo nepodložené tvrzení je tedy zcela zjevně v rozporu s obsahem zmíněné informace o zemi původu Ministerstva zahraničí Spojených států stejně tak, jako je stěžovatelovo lakonické konstatování, že v Nigérii neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, v rozporu dokonce s jeho vlastní informací o zemi původu, která je rovněž součástí správního spisu (informace OAMP MV ze dne 20. 6. 2022, Nigérie, Bezpečnostní a politická situace v zemi, kap. 6. 2 Vnitřní ozbrojené konflikty).“
27. Dále lze z usnesení Nejvyššího správního soudu citovat: „místo, odkud žalobce pochází, přitom není v tuto chvíli zcela zřejmé, neboť byť žalobce uvedl toliko, že pochází „z východní části země“, stěžovatel se s tímto tvrzením spokojil a na bližší informace se ho nedoptal. Danou otázku tedy bude muset stěžovatel v dalším řízení vyjasnit jako první, nicméně prozatím je třeba vycházet z

toho, že měl žalobce patrně na mysli stát Anambra, kde žije jeho matka, k níž se žalobce pravděpodobně může navrátit. I tento stát přitom zasahuje na území bývalé Republiky Biafra a je obýván převážně právě etnikem Igbo, jehož příslušníci dominují i v hnutích a organizacích usilujících o opětovné odtržení Biafry, takže bývá nejen v geografickém, ale i v geopolitickém slova smyslu považován za součást jihovýchodní Nigérie, kde tyto organizace operují. Až pokud by stěžovatel dospěl k závěru, že v místě, odkud žalobce pochází a kam se může navrátit, by měl odůvodněný strach z pronásledování nebo že by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, měl následně posuzovat, zda žalobce může uniknout této hrozbě pronásledování či skutečnému nebezpečí vážné újmy tím, že se přemístí do jiné části země, konkrétně např. do Lagosu, kde žalobce dle své výpovědi pobýval a pracoval u svého známého po dobu zhruba čtyř let až do doby, kdy upustil Nigérii, avšak zároveň tvrdil, že se do tohoto svého přechodného bydliště již nemůže navrátit.

[23] V této souvislosti je třeba připomenout, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu důkazní břemeno ohledně toho, zda jsou skutečně splněny veškeré podmínky pro využití možnosti vnitřního přesídlení, resp. „alternativy vnitřního útěku“ dle § 2 odst. 7 zákona o azylu a čl. 8 kvalifikační směrnice, nese plně stěžovatel, jehož povinností je v první řadě si i k posouzení této otázky obstarat dostatečně přesné a aktuální informace o zemi původu a ty rovněž řádně vyhodnotit (srov. čl. 8 odst. 2 větu druhou kvalifikační směrnice). V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení (...) V této souvislosti se rozhodovací orgán musí zabývat zejména dostupností vnitřní ochrany, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.“ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, pak vyplývá, že „při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele.“

28. V této souvislosti je vhodné odkázat na aktuální usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2024, č. j. 5 Azs 264/2023-19, a s ním spojený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2023, č. j. 20 Az 5/2023-33, které se podrobně zabíraly bezpečnostní situací na jihovýchodě Nigérie.

IV. Závěr a náklady řízení

29. S ohledem na vše shora uvedené zrušil krajský soud s ohledem na nedostatečně zjištěný skutkový stav dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve které bude žalovaný vázán právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů

řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl žalobce úspěšný, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu soud zjistil, že žalobci vznikly náklady řízení spočívající v odměně a náhradě hotových výdajů právního zástupce za jeden úkon právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „AT“). Konkrétně se jednalo o přípravu a převzetí právního zastoupení [(§ 11 odst. 1 písm. a) AT]. Za jeden úkon právní služby náleží dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) AT odměna ve výši 3 100 Kč. Současně zástupci žalobce dle § 13 odst. 4 AT náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Celkem tak za zastupování žalobce náleží odměna ve výši 3 400 Kč. Právní zástupce žalobce není plátce DPH.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. srpna 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce